

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків.
Поодинокє число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вираеш ми очи і душу ми впреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в насалкі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсітанім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесені по 30 сот. від стрічки.

Політика г-ра Лрильовского в соціалістичнім освітленю.

(Конець).

Вказавши д-рови Тр-му, що треба мати відвагу до великих річий, до проголошеня солідарности угнетених народів, зазначує, що до такої політики треба — довгого віддиху, а радикали пригадують своїми окликами і погрозами того Німця, що кричав у своїй кнайпі: суспільне питанє мусимо розв'язати, хочби ми мали тут сидіти до півночі! В. Фельдман докоряє д-рови Тр-му, що він в анкеті, устроєній Кругук-ою, заявив ся проти автономії Польского Королівства, в користь російского централізму, хоч був ще засадничо за незалежністю Польщі — що опісля усунув ся з «тактичних» причин від антипруської маніфестації, а відтак пішли потоки рекримінацій і неґації. «Стаєте тим способом на найнижшій щаблі „народного самолюбства“, а тим способом не дійде до федералізму, ані до порозуміння. Вже послідовнішим був Будзиновский з своєю девізою: чим гірше — тим ліпше!»

Руско-польске питанє, каже В. Фельдман, не є місцевою справою, а має великі далекосяглі значінє і тому також Русини повинні підготовляти підвалини в суспільности, вилізти з львівского багна, і промовляти до народу, до обох народів іншою мовою! Тимчасом з погроз радикалів не сила промовляє, але розп'юка і длятого Фельдман радить не попадати в зневіру, бо она може зродити події, котрі спільну, руску і польску будучину, відсунуть на довгі літа.

В сій хвилі, каже Фельдман, важить ся доля народів, довершує ся пересилене в цілій Славянщині, творить ся добір природний сил. Громадять ся сили давного ладу і визиску, а окремо прихильники нового життя, опертого на праці, ідеї свободи і рівноправности народів. Сі нові сили ще не зорганізовані, але они є. «Отже не виходить напроти сеї зірничі з піснею розп'юки, котра родить події розп'юки. Великим і справдешньо людским гадкам треба промощувати шлях з обидвох боків, організувати ся по обох боках, пізнавати ся обопільно, прилюдно розправляти, щоби вияснити свої кривди, домаганя і напрями, словом і пером, одній і другій суспільности, се, чого не знає, а іменно: справу автономії народів, федералізму, пропорціональних систем голосованя. Радить отже з цілою силою нищити бациль загорілости і заслїпленя

та варварства, та більше вірити в культуру і працю, як в середники терору, котрі в розп'юкою і поглублюють лише пропасти та виповняють сі пропасти гадюками на цілу вічність!

Отакі погляди висловлювали ми не раз, звиваючи до організації і до органічної культурної праці, але зустрічали ся лише з глузванєм, що се політика сервілізму і опортунізму. Нехай отже затамлять собі ті панове, котрим варварські галабурди видають ся одинокими способами до осягненя нашої народної рівноправности, що говорить В. Фельдман, а говорить він те саме, що недавно також висловив Пернерсторфер в Українische Rundschau, дораджуючи руским послам виступати парламентарними способами і з достоїнством!

Годить ся і се затамити, що каже наостанку В. Фельдман:

„Ширім переконанє, що справа вільної Польщі є тісно звязана із справою вільної України-Руси, що одна і друга можлива є лише в справді демократичнім устрою, не визискуючим ні народу, ні чоловіка, ані праці, робім се — а буде зростати свідомість, кріпшати воля і творча здібність, хоч (така вже доля людських справ) побіда не може йти таким скорим кроком, як наші бажанє (щож, коли у нас мусить бути або всьо, або нічо і то відразу і тому звичайно кінчить ся тим, що з великого шуму — нічо!)

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Ческе пересилене триває дальше. Міністер Прашек пересправляв з керманічами ческої політики, щоби їм пояснити наміри міністра-президента бар. Бека, котрий прибуде до Праги для здійсненя сталої комісії угодової. Орган хліборобників ческих Venkov заявляє, що подорож бар. Бека до Праги, бодай що до Чехів, може мати лише інформативний характер, бо Чехи не можуть в нічім уступити і не уступлять. Narodni Politika запевняє, що ще протягом сего тижня рішить ся доля правительства. Narodni Listy звивають на основі заяв многих рад громадських, щоби ческі послы не робили ніяких уступок німецькій обструкції.

Німецько-радикальне двєвникарство вже наперед не віщує ніякого успіху змаганям міністра-президента. В німецькім радикальнім таборі займають ся тепер пильно справою пе-

ренесеня обструкції до держ. ради. Один з проводирів німецьких радикалів висловив ся, що Німці тому не боять ся ческої обструкції в держ. раді, бо самі Німці там дальше будуть вести почату в ческім соймі обструкцію. Тепер, говорив він, мусимо поставити порішенє ческо-німецької справи і перевести поділ краю на дві національні часті. Як в 1897 році було нашим окликом: геть з язиковими розпорядками, так тепер нашим кличем повинно бути: перше лад в Чехах, а до того часу не буде ані сойму ані парламенту!

Отсе став найпевнішим доказом, що Німці не хотять допустити до виборчої реформи і тому ведуть обструкцію і грозять нею держ. раді. На всякий спосіб гарні вигляди для краю і держави, де такі галабурдники як Вольф et comp. починають верховодити!

Урядова Wiener Ztg. оповістила відручні письма цісаря в справі влучена Босни і Герцоговини до Австро-Угорщини. Дотичні письма цісаря до президентів міністерств бар. Бека і д-ра Векерля звучать: Я уважав за відповідне розтягнути право моєї зверхности над Босною і Герцоговиною і примінити право дідицтва мого Дому до тих країв та надати їм рівночасно конституційні урядженя. Залучаючи Вам рівночасно відпис моїх відручних писем, які також з того приводу послаю до міністра мого Дому і заграничних справ та до спільного міністра скарбу, звиваю Вас, аби по думці § 5. зак. з дня 22. лютого 1880 р. Дн. д. з. ч. 18 зарядили, то треба в цілі внесеня подрібних заряджень в державній раді. Рівночасно вийшла цісарска прокламація до народів Босни і Герцоговини.

Заграниця.

В Тирнові, старинній столиці Болгарії, склала ся в неділю велика важна подія, проголошенє Болгарії самостійною державою, а кн. Фердинанда болгарским царем.

Тим способом розірвала Болгарія останню звязь, яка її лучила з Туреччиною. З великим напруженєм же тепер весь політичний світ на те, що супроти сеї події почне Туреччина.

З Царгорода звіщають, що Туреччина бажає обминути війну і лише в таким случаю її виповість, наколиб в Македонії проявили ся заворушеня. Тридержавний союз буде держати ся в сій справі однодушно, а останні зізди бар. Еренталя з Титтонім і секретаром Шеном неперечно приготували порозумінє в тих справах. Італія запевняє, що не має ніяких заборчих намірів на Балкані, а буде берегти лише своїх матеріальних інтересів і поступати ме в порозуміню з Берліном. Тимчасом Англія, Франція і Росія підготовляють якусь спільну акцію, але колиб навіть дійшло до війни між Туреччиною а Болгарією, то она буде зльокалізована. З Петербурга зві-

щають, що Росія вимагатиме при ревізії Берлінського договору відчинення Дарданелів.

В Болгарії з нагоди проголошення незалежності панує незвичайне одушевлене. В Софії відбула ся ілюмінація, а тисячна товпа з військовою музикою устроїла маніфестації перед дипломатичними заступствами держав і перед палатою князя. Явив ся наслідник престола (бо цар Фердинанд був тоді в Тирнові) у вікні, промовяв до народу і закінчив окликом: най живе болгарске царство!

Росія виступить з предлоγοю ревізії Берлінського договору.

Дописи.

З Сокальщини.

(Пошануймо себе. — Слово на часі).

Хочеш приєднати собі пошановок у других, то вжеж перед всім пошануй сам себе. А ту ось що хвиля заявляємо, що багато слідів татарської культури а властиво некультурности приостало ся у нас. «Русское Слово» звичає urbi et orbi ось що: «Самосудъ Гуцуловъ надъ украинскимъ агитаторомъ. О. Попель изъ Долгополя хлопнами побитый...» Ну, геройство не аби-яке! Бсть чимто повелічати ся перед світом і нашим християнським народом, для котрого ся газета виключно видає ся! Хто же сей о. Попель? Та вжеж Русин, як кожний з нас, іще добавком св'ященик. Не радше нам жаліти, що подібна подія скоїла ся¹⁾, якою може хіба тільки сволоч корчемна повелічати ся. Сумно і вельми сумно! що так далеко відбігли ми від народів культурних. Такого рода геройских подвигів багато у нас в послідних часах склало ся, ось хотій би ся слава буча на руїнах замку галицького, побите д-ра Дудикевича в часі агітації виборчих, а вжеж не аби яка почесь стрітила о. Давидяка в «Народнім домі» у Львові, в тим осередку рускої культури...

Простіть за слово: Таке поведене то вже крайне простацтво, котре нам Русинам не приєднає пошанівку у других народів. Час вже найвисший, щоби сьмо зорієнтували ся в положеню. Бурдами корчемними не попремо нашої справи, тільки її зогидимо і дискредитуємо в очах розумних людей. Нам згідно і безнастанно здиненими силами трудити ся треба, щоби нарід морально і матеріяльно піднепалий двигнути, бо тільки тоді будучність наша. Бучами, ширенєм зневіри і апостазії не придбаємо ему добра, тільки прискоримо его упадок.

Гаразд і щастє тогді заволодіє в нашім народі, коли тойже научить ся пошанувати закон Божий, бо тогді тільки зуміє він і сам себе і других ушанувати, стане тверезий, ошадний, честний і по християнськи повсюду поводити ся зуміє, словом, в нїм възбудить ся достоїнство чоловіка. Просьвіта і добробут у него заволодіють. — З просьвіченим і зажиточним народом всі числять ся, з дідами і гайдамаками нікому діло, над ними переходить історія до порядку денного.

Вельми доконечно, щоби наше дневникарство вже раз присвоїло собі християнську етику, щоби ушановало і себе і той нарід, котрий заступає. Бо вжеж обкидати болотом і наносити чинну зневагу тим, котрі не є з нами одного віроісповіданя — се не гуманно, се не по християнськи!

¹⁾ О. Попель заперечував сю вість, розсівану кацапами. *Ред.*

В кінці зауважати мушу, що не писав я се задля того, щоби заслужити собі на нові аплявзи «Діла» і его корифеїв. В 74. році життя вже за пізно трохи дебют розпочинати... Від 1848 року почавши дивлю ся тверезим оком на все, що у нас діє ся — бачив розличного рода еволюції серед нашого народу, лише не бачив ніколи такої вражди неутомимої супротив Бога і закону Его св'ятого, як се нині бачу, не бачив також такої лютої ненависти супротив тих, котрих провидіне Боже поставило на сторожі закона свого св'ятого, котрі збудили руський нарід до життя, котрі жертвували майно своє на здвигнене его інституцій, котрі все і всюди твердо за ним постояли. На таку чорну невдяку находимо приклади хіба серед диких жителів Патагонії.

Кінчу словами псаломпівця: «Благословенний той нарід, котрого паном Бог его» (Ф. 143) а додаю від себе: Позбавив нарід сего Пана, то ти вже єсь а він стане дикою звірюкою. Се пишу також на адресу сих панів, котрі у нас просьвітними видавництвами займають ся.

О. К. Селецький.

З Брідщини.

(Спілка всеполяків з москвофілами. Що сказав митрополит о. Антоній унійтському св'ященикови в Почаєві? Децо більше правди о прогульці кацапів до Почаєва і Києва. «Вольнець» з Галичанина під монастирськими мурами в Почаєві і его «разоблаченія». Торжество св. Йова в Берестечку яко репант до всеславянської ідеї. Наше народне і релігійне становище в Брідщині за останних 20 літ і в 1908 році).

Недавно висловив ся оден високий державник про Брідщину отсими словами: «На нас звернені очи цілої Галичини і ви єсьте предметом журби многих державників». Було се з нагоди голосно заповідженої прогульки до Почаєва і Києва. Нам удадо ся вглянути в глибини сеї цілої акції і тому хочемо подати деякі інформації ширшому загалові і міродатним чинникам для виснованя потрібних послідовностей. Підпольна робота протикатолицка в Брідщині почала ся не від нині. Однакож не набирала она ніякого значіння, бо по перше не уживано єї яко політичного атута. Колиж тільки подружились наці москвофіли з всеполяками старанєм всіляких Ценьских, ми знаючи ідеї кацапів, вже тоді надіялись всіляких кацапських затій, дарма, що першим їх вибранцем став розгядну старогусин о. Ефимович. Колиж наступили вибори до державної ради а ще більше до сойму, москвофіли висунули обох менерів і узискали їх вибір з попертем Поляків і правительства. Щоби однакож діпняти рівночасно децо і для своєї ідеї, старали ся палочними розбоями промостити дорогу своїм ідеям. Таким робом хотіли они за одним заходом знищити роботу Українців над народом, котра за останних 20 літ принесла в брідськім повіті великий хосен, а також хотіли приподобатись деяким міродатним чинникам. Тим то на жаль дізнали они навіть попертя там, де не належало. Колиб однак хто думав, що наші хитрі Малороси пішли в службу всеполякам виключно тільки за ніпрощо, так тяжко помиляв би ся. Тому і коли минуло весільне похмілля всеполяків з кацапами і прийшлось їм у купі жити, коли пригланулись собі обопільно, почали одні других соромитись. Всеполякам ставало соромно, що одружились з медведем, котрого кіхті впились в їхнє тіло, а наші кацапки, що стілько налаялись Баденюків, соромились признати ся, що они звичай-

ні собі «Козловщики» та лаполизі, що за мандати матадорів беруть по «ланиті» від своїх же і служать панам.

Тим то надіючись як найскоршої розлуки, перші побажали при помочи наших зрадників знищити двацятьлітний наш доробок над народом, а другі побажали вкорінити свої ідеї в нарід і попрацювати для «блого царя», для общерусської ідеї. Дотепер бо окрім кількох агітаторів платних з Бродів серце народу було чисте, привязане до своєї Церкви і народности, глухе на всякі ворожі підшепти так, що наші селяни, вишовши случайно для заробітків до Росії, перекрадались через границю, щоби тільки могли висповідатись після католицкої віри. А що до народности, то і згадувати не треба, всякий москаль б в їм так чужий як і Турок. Се вельми дратувало наших надграничних кацапів, тому коли їхні амбасадори заробили панської ласки, поперте міродатних, почали з сего кувати для себе капітал. Перш усього забажали отже навязати зносини з заграницею і вибрали дорогу через Почаїв. Акція почалась ранійше сего року і мала проявити ся великим маніфестаційним походом з богомілем до Почаєва і Києва. Щ) такі були заходи, доказом буде розмова митрополита о. Антонія, відомого голови місіонарського зїзду в Києві, з одним нашим молодим унійтським св'ящеником. Як се склало ся, розповімо дальше.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В четвер: руско-кат.: Евфровия, Пафн.; римо-кат.: Вінк., Бригіді. — В п'ятницю: руско-кат.: † Івана Богосл.; римо-кат.: Двоїза.

— Гарні два торжества відсвяткувала сими днями тернопільська громада. В неділю 4. жовтня — пишуть нам звітдам¹⁾ — посьвячено місце під будову нової міської церкви при дуже численній участі народу. При сій нагоді вібрано кількасот корон на будову церкви, котра чейже вскорі стане завдяки енергії о. пароха тернопільського і жертволюбивих і патриотичних парохіян. Того самого дня урядили товариства «Боян» і «Громада» концерт в честь 60-літя Кирило-Методієвського брацтва. Гадка се дуже популярна, тому не диво, що публіка заповнила салю «Міщанського Брацтва» по береги. Програму виконано досить добре, беручи на увагу короткий час, в яким хор «Боян» мусів підготувитись. Найкрасше випали продукції фортепянові, які виконав п. Василь Барвинський запрошений зі Львова. Трудні композиції Лисенка (Nocturno cis-mol), Новака, Блюменфельда та Шопена виконав як найкрасше та виказав зрозуміне композитора і велику вправу та техніку, яка свідчить про соріозну і багато обіцюючу працю. Публіка нагороджувала пняїста за сей труд олесками та щирим желанєм «Часть Боже» таким талантам. Що до вступного слова та промови то скажемо, що були добре обдумані і виголошені, хотій мало посьвячено спомину самим братчикам, з котрих деяких перед самим вінчанєм арештовано (пр. Костомарова) а других тяжко покарано. Така згадка сьильно впливає на менше ознакмених міщан, яких доволі було на концерті. По концерті бавилась молодіж в салі «Бесіди» на дохід «Селянської Бурси». Побажатиб, аби подібні концерти уряджувано в честь Федьковича, Шашкевича і пр. частійше по наших містах. — Р.

— На будову руского народного театру у Львові вібрано по конаць вересня 206.720 К

99 с, з чого на останній чвертьрік припадає 1.535 К 20 с.

— **Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan.** Гей, гей! Іхали в шістьдесятих роках XIX в. в Холмщині наші сьвященники, Попелі, Цабіки, Криніцкі, щоби повертати на православне вірних своїй Церкві увіятів. Селяни-уніяти в Холмщині мали більше серця для своєї Церкви чим частина уніятських сьвящеників в Галичині, здеморалізованих москвофільством. Холмські селяни йшли на Сибір, не бояли ся каторги, передирались через австрійську границю до Кракова, щоби в тамошній рускій уніятській церкві висповідати ся і запричащати ся. А наші сьвященники-емігранти відкинувши совість на бік, при помочи жандармів почати московщити і оправославлювати тамошних руських селян. Не помогли багнети, не вдіяли нічого засуди на каторгу, без впливу лишили ся наші сьвященники-емігранти серед свого духовного стада. Видано закон про релігійну теримість і 120 тисяч селян, які уходили за православних, перейшло на латинський обряд і стало Польками. Ликуй, великодержавна Росіє, радуйте ся душі померших сьвящеників-апостатів! Се ваша заслуга! А уміла платити Росія своїм вірним рабам-сьвященикам. Маркил Попель, що найбільше причинив ся до введеня православя в Холмщині, не зістав православним єпископом в Холмі. Їго іменовано архієреєм, членом „святійшого синода“ в Петербурзі. Інакшими словами сказати: Попеля пустили в дураки! Відчув се болючо Попель, коли писав до Богдана Дідицького: „Мой другъ Богданъ Андреевичъ! Меня съ повышеніемъ перевели изъ Холма въ Петербургъ. Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan.“ (Гл. „Вѣстникъ Народнаго Дома“ ч. 6. з 1908 р. стор. 121). Так платять ренегатам і апостатам! А Попель не одинокий, якому в сей спосіб заплачено. Пізнійший емігрант Наумович був так одушевлений заплакою, яка стрінула єго в Росії, що зажив отрую!

— **Бездонна зарозумілість, чи може що гіршого?** Недосвідлий кандидат на посла п. Іван Тивонович видає в Відні газетку п. заг. „Чорна Рада“ і старає ся в ній доказати, що крім него нема більше порядних людей на світі. В ч. 13-ім оплював він (уживаємо єго власного терміну) аposesред народовців: Вахнянина, Барвіньского, Олесницького, Володимира і Микола Шухевичів, Романчука, Нагірного, Цегельского та Дністрянського, яких зве люкаями Баденіх, Шептицьких, Сапігів, Дзедушицьких ітд. Цегельскому закинув Тивонович, що за уступленє в редакції „Діла“ дістане пенсію (мабуть від Поляків) в квоті 7.200 К. На-

віть Лозинський стоїть в очах Тивоновича в політиці на рівні з Баденієм, а Будзиновского називає „ноторичним і явним руским шпіцлем“. Звісна річ, що в нас кождий Русин родить ся вже невдоволеним політиком, тому і п. Тивонович чув себе управненим, видати такий острый суд про руских політиків. Але забув п. Тивонович на приповідку: Швець знай своє шевство, а до краєцтва не мішай ся! і почав критикувати руских професорів львівського університету, Колессу, Студинського і Рудницького, яких зве „постогнующими доцентами“ а поверх сего „Сапіжинцями“ і „Баденівцями“. П. Тивонович має вже навіть привиди. Він твердить, що на університетского доцента дістанєсь також небавом Старосольський, зять Шухевича, а ниваєр другого зятя Рожанковского: оден зять має репрезентувати ex-offo український соціалізм (хтось преці — мусить, щоб Дашинський і тате Адлер мали і „Русина“ на показ); а про другого зятя — написало недавно навіть „Діло“, що попросту перекинув ся в rozządni-ого“. Стільки п. Тивонович. Хіба досить на одно число! Не знаємо, чи п. Тивонович такий бездонно зарозумілий, чи... божевільний!

— **„Народна Торговля“ в Сокалі** стала отворена з двем І. с. м. Склад містить ся в домі „Просьвіти“.

— **На руский курс гімназійний** в Копичинцях вписало ся 60 учеників самих Русинів. Науки уділюють два кваліфіковані учителі. Гімназійний комітет поробив заходи, щоби дістати дозвіл властей на перетворенє курсу на І класу приватної гімназії.

— **Наука релігії в Римі** є в міських і державних школах предметом надобовязковим. Дивувати ся сему годі, бо прецінь міністром віросповідань і просьвіти є тепер в Італії оден з стовпів масонських, Рава, а президентом м. Риму бувший великий майстер ложі Вел. Сходу, жид Натан. На єго внесене ліберальна і радикальна більшість римської ради муніципальної знесла науку релігії в міських школах, що викликало серед загалу населєня столиці велике обурєвє. Однак державний закон зовсім не виключає науки релігії в народних школах. Она може відбувати ся, если родичі учеників того зажадають і зобов'язуть ся оплачувати кваліфікованого учителя релігії. Тимто римські католики постановили зібрати потрібні фонди а складки зберає дневник „Sorgiere d'Italia“. Складки пливають так щедро, що в двох днях зібрано на ту ціль кілька тисяч лірів.

— **Бороди небезпечні для здоров'я.** Власті савітарні в Пітсбурзі в Америці видали між іншими також і таке розуорядженє, щоби

мужчини, котрі носять довгі бороди, казали їх собі від часу до часу десінфекціонувати, бо нечисті бороди можуть розносити такі заразливі хвороби як шкарлатина і другі. Особи, котрі би не десінфекціонували своїх борід, мають бути поставлені під догляд санітарний і будуть змушені обстричи свої бороди або заплатять кару за то, що ділають на шкоду для публичного здоров'я.

— **Дрібні вісти.** Промислову виставу в Ярославі, замкнену оноді, звиділо около 50.000 гостей. — До провіреня умового стану Мирослава Січинського покликала палата радних лікарів-психіатрів проф. д-ра Генриха Гальбана і д-ра Кольбергера з Кульпаркова. — Директора Вайсмана, який допустив ся дефривації в „Związk-u kredyt.“ у Львові, арештовано вчєра і відставлено до слідчої в'язниці. — В Ігровиці, тернопільского повіта, згоріли оноді три господарства. В огні втратив жите селянин Біскупський, який вбїг був до горючої хати подивити ся, чи там нема дітей.

Оповідки.

— **Дальший репертуар львівского руского народного театру в Коломиї.** (Сая Каси щадничої. Початок представлення 7½ вечєром).

В четвер дня 8. с. м. перший раз „Арсен Яворенко“ комедия в 5 діях Бориса Грінченка.

В суботу дня 10. с. м. „Барон циганів“ оперета в 3 діях Стравса.

— **3 перемискої єпархії.** Новопоставлені прєсвитері дістали отсі сотрудництва оо.: Петро Лазорко в Стебнику, Брон. Гробельський в Лєжайську, Іван Цегельк (управл.) в Карликові, Іван Чичула в Спасові, Йос. Ганяк в Верхраті, Юл. Татомир в Самборі, Волод. Боднар в Молодичі, Ром. Куціль в Сняві, Евг. Адринович в Боляновичах, Мих. Прокурат в Мокротині, Теод. Грушкєвич в Михайлевичах, Мих. Білас в Бітлі і Алекс. Трєшневський в Зіболках. Дальше поставлені сотрудниками оо.: Он. Малецький (самоєт.) в Остробожі, Волод. Котис в Чайковичах, Кар. Давидович в Бобятипі, Ант. Твердохліб в Олєшничах, Іван Логинський в Бутинах, Ник. Стецишин в Липі, Йос. Лішинський в Угерцях-незабитовських, Зин. Флюнт в Ульвівку і Мих. Дороцький в Нижанковичах. — Завідательства дістали оо.: Мих. Дяк в Яселі, Іван Калимон в Лівчицях, Іван Ганасєвич в Чукві, Теод. Піх в Східниці, Іван Ліщинський в Унятичах, Мих. Наклович в Медвежі і Анат. Козак в Ковотопах. — О. Іван Парілович, парох в Злоцкім, назначений деканом мушиньским на місце увільненого на власне прошєнє о. Гр. Копиєтяньского; о. Антін Бєсکید, парох в Тарнаві, іменований деканом яслиским, а о. Семен Колодій в Волі-

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 162.

Про „Сборник пьсней“. — *Житєпись Шевченка для Г. Обріста.* — Читанка Ол. Барвіньского і и. Березжани, 1870, 3. мая. З листу Олекс. Барвіньского до Ізид. Воробкевича.

(Дальше).

Сю біографію будь ласкав міні відослати, коли вже не буде треба. Можеш задержати і довший час. Рад би я, щоби праця та була ґрунтовна і без помилок, у які звичайно попадають Німці, пишучи про Славян.

При тій спосібности відсилаю Тобі з подякою Квітчині драми.

Читанка моя вже прийнята в раді шкільній. Сподію ся, що незабаром почне ся печатаннє.

Твої книжки з поезіями (між ними і Нечай) находять ся у Осипа у Львові. Добре, що можеш спромогти ся на виданнє їх. Тільки треба-б їх поправити, щоби виданнє гарно вийшло.

Всякі поясненя що до Шевченка готов я чинити на Твої запитання.

Ч. 163.

Житє в Чернівцях. — Румуни-Русини. — Про Із. Воробкевича.

Чернівці, 1870, 10. мая. З дневника Григорія Воробкевича.

В Чернівцях якое лекше віддыхаю, тому відай, що дома, тому відай, що на чужині бракувало мені відваги, бракувало і гроший до думного віступленя. А тут люди, — ци злі, ци добрі, — знакомі, знають мене, а я їх добре.

В службу зараз по моім приїзді зі Львова вступив і пильнував єї непереривно аж до тепер. Роботи чимало! Комаунї дуже численні в Чернівцях і стоять мене много гроший.

Бувем оноґди в румуньским театрі. Дуже мірно грали і сьпівали, але проте сипали ся брава доволно. Кожда корова своє тєля лиже — помислив я собі тай пішов, — ні, тай сказав ще то і Румунам.

Стосунки межі Румунами а Русинами на Буковині незносні, то єсть по містах, бо народи в згоді хотіли би жити, та інтеліґєнция не допускає до того, дрочить хортами одно племя на друге, аж фе!

Я належу до Бєсїди румуньскої і рускої по справедливости, бо батько був Русин, а мати чиста Румунка; — треба поділити любов на оба племена, треба, як би тільки можна, обоім одною мірою мірити, треба вознести ся верх партій.

Ізидор працює моц і гризе ся бідолоха, бо має слабовиту жінку, котрої шкода, бо добра і делікатна душа в неї.

Ч. 164.

Про критики п. Бажаньского і Гєсьлого на муз. твори Із. В-а.

Львів, 1870, 30. мая. З листу Осипа Барвіньского до Із. Воробкевича.

Зовсім лишня річ була, дорогой мій приятелю, опрокидати передомною несправедливе осудженнє твоїх творів музичних через Бажаньского і Гєсьлого. Я був твердо переконаний о твоім великім таланті музичнім, що обявляєть ся уже в тих невеличких думках Шєвченкових, чуючи відсьпівану думку: „Ой чого ти почорніло“. Я чув, що той дух (колиб се тільки духом назвати можна) початкує в сих думках і здобуває для себе уже тут славу, що той дух обявить ся незабаром в цілій своїй величній в твоім обширнійшим творі, котрого я ще мовчки вичікую і здаєть ся, надія моя не одурить мене. Все те думав я, чуючи Твою композицію „Ой чого ти почорніло“ — і мене не збили з толку ні бредні Бажаньского ні молодецька сьмільчакєвистість пана Гєсьлого.

(Дальше буде).

Миговій містодеканом ясликим. Завідателем жовківського деканата поставлений о. Іван Савчак в Замочку. — О. Алекс. Дуркот в Явірках назначений ординарним відпоручником в ц. к. окружній шкільній раді в Новім Торзі. — Крилошанськими відзнаками наділені оо.: Мих. Стеців в Чайковичах і Як. Косоноцкий в Подільцях. — Презенту на Бобнець достав о. дек. Йосиф Пелех. — Правительство продовжило дотацію з релігійного фонду на дальший оден рік приходским сотрудникам в Тарнаві, Валяві, Пеллі, Добрусьці, Подемшині, Михайлевичах, Яблінці, Далевій, Новім місті і Новій-веси. — Кан. інституцію на парохії дістали оо.: Генр. Ільницький на Торчиничі, Ник. Бурмич на Папортно, Кар. Король на Луку і Теодоз. Дуркот на Ждиню. — Завідателство дістали оо.: Пав. Кията в Полянах-суровичних і Григ. Максимович в Смереківці.

Наука, штука і література.

— **Нива**, часопис посвячена справам церковним і суспільним, в ч. 18. і 19. з д. 1. жовтня, містить отсі статі: Чорносотенна Сотеріяда. — Ad majorem Poloniae laetitiam. — Голоси з кругів духовенства в справі популярного видавництва для народу. — Голос чужинця про наші церковні відносини. — Т. Урбані. Т. Іс. Що католицькі богослови могли би і повинні зробити зглядом російської Церкви. — Реформи в найвисшій церковній управі. — Святишеники а соціялізм. — Бібліографія. — Всячина.

— **Малюнки для народа**. Московскі фірми „дубочного“ мальована від часу до часу випускали малюнки українського змісту, — яко ілюстрації до пісень, то-що. Тепер такі малюнки виходять і в інших містах: наприклад, — в Одесі, відоме видавництво М. Карагодіна видрукувало в літографії Тіля 2 малюнки, на канвовій сїтці, для вишиваня (в 4 і в 5 красок). На однім малюнку — неначе-б то побитова сценка: чоловік лежить на землі, а жіпка його бе; до того — підпис: „била жіпка мужика, за чуприну взявши“. Убране на постатях — українське. (Малюнок з сим змістом доволі часто зустрічаєть ся в продажі і на стїнах у нас на Україні).

Другий малюнок — „Тарас Бульба“. Намальовано біля хати з садком, ту сцену, як Т. Бульба збираєть ся, закачавши рукави, бити ся з синами. Обидва малюнки чинять доволі противне вражінє... Одначе, не маючи собі чогось кращого, приступного в ціні, наш люд охочо купує сі мальованя. Малюнки, що ми бачили, куплено в Київї, на базарі. Давно бродить чутка, ніби-то наші артисти-малюарі мають випустити дешеві народні малюнки добірийшого змісту й красшого виконаня, — але досі ще той намір не справдив ся. Однак ми чули вже певну звістку, що незабаром має видати ряд дешевих українських малюнків для народа Ф. Красіцький, той, що недавно випустив портрет Шевченка. (*Рід. Край*).

— **Виставка картин у Кременці**. В кінці серпня у Кременці, волинської губ., відкрила ся виставка картин. На виставці є картини Васнецова, Верещагіна, Пимоненка, Платонова й інших. Крім того виставлено багато картин місцевого художника Сафонова; між ними впадає в око особливо одна, досить велика, дуже гарно вбрана українськими ружниками. На картині змальовано Шевченка, за столом, у великій задумі, неначе відповідно відомому його віршови: „Думи мої, думи мої“... Навкруги Кобзаря витають постати його мрій: гетьмани, козаки й постати жіночі. Обличя кобзареве змальовано дуже живо й виразно. Картину сю виставляно в Київї, скілька років назад, коли „Київське літературно-артист. Общество“ вряжало виставку українських мальовничих творів.

— **Свїтова бібліотека ч. І. Леонід Андрєва**. Оповіданє. Чернівці 1908. Заходом др. Л. Когута і Фр. Коковського. Ціна 35 сот. Ч. 2. Антін Чехов і Медвідь, Освїдчнни, Кальхас; ціна

30 сот. Добірних а дешевих книжок ніколи не буде богато. Тому то й ми витаємо отсе нове видавництво „Свїтової бібліотеки“, яке поставило собі за задачу дати нашій суспільности добру а дешеву лектуру. „Свїтова бібліотека“ — як заповідають видавці — буде містити самі лучші твори нашого і чужого письменства, а щоби дати можливість всім купувати книжки, визначено можливо найнижшу ціну, бо лиш 10 сот. від аркуша друку на гарнім папері. Плян видавництва на найближшу будучність є такий: „ч. 3. А. Чехов: „Дядько Ваня“. 4. Стрінберг: „Батько“. 5. Ібзен: „Дика качка“. 6. Мульгаулі: Дрібні оповіданя. 7. А. Чехов: Дрібні оповіданя. Дві перші книжочки „Свїтової бібліотеки“ представляють ся доволі гарно, а про їх зміст речать вже самі назвиска авторів. Додамо ще, що активки Медвідь і Освїдчнни се потрібний вклад до репертуару наших аматорских театрів. В справах редакційних просять видавці звертатись до п. Ф. Коковського, ред. „Буковини“, Чернівці, Петровича 2, а в справах адміністраційних до д-ра А. Когута, директора „Селянської каси“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2. Книжки можна замовляти в редакції „Буковини“, розпродаючи дістануть 20% опусту.

Галицький сойм.

Засїданє з дня 6. жовтня 1908.

По відчитаню петицій розпочала ся дискусія над звітом правничої комісії про чинність VI. департаменту кр. виділу (шупасництво і жандармерія). Комісія внесла: 1) Сойм приймає звіт кр. виділу з діяльности департаменту VI за час від 1. вересня 1906 р. до 30. цвїтня 1908 р. до відома. 2) Сойм поновлює свої ухвали з років 1901, 1905 і 1907, які відносять ся до утвореня нових судів окружних і повітових та визнає з цілою рішучістю правительство, аби: а) оно зарядило безпроводочне отворенє окружного суду в Чорткові, б) отворило як найшвидше окружні суди в Бялій, Бохні, Новім Торзі, Мельці, Ярославі і Жовкві, а також повітові суди в Баранові, Майдані, Руднику, Ягольниці, Озерянах, Краснім, Підкамени, Стрілисах нових, Устриках і Заваловичах, в) щоб перевірило, чи заходить потреба отворити повітові суди в Козлові і Магерові. 3) Сойм визнає на ново правительство, аби оно внесло зміну дотеперішого закона про кватерунки жандармерії в тім дусі, аби кошти того кватерунку були поношені державним скарбом. 4) Сойм визнає на ново правительство, аби при закупні предметів для жандармерії узгляднювано виключно кравий промисл. 5) Сойм визнає на ново правительство, аби воно завело польську мову в урядованю жандармерії в краю. 6) Сойм поручає красвому виділові, аби безпроводочно приступив до виконаня соймової ухвали з дня 6. марца 1907 р. в справі твореня по повітах в краю домів заосмотреня й вихованя убогих сиріт, занедбаних дітей або наражених на занедбанє.

В дискусії над сим звітом промовляв перший пос. др. Евген Олесницький, потім п. Т. Старух, Стапінський, Стояловский і правит. комісар гр. Лось, а вкінці пп. Скарко, Швед і Дудикевич.

О год. 2:20 по пол. перервано дискусію, а маршалок замикаючи засїданє, назначив слїдуюче на нині.

На сїм засїданю поставили внесеня між иншими пос. Куровець в справі пошукованя сельвіну в кональнях в Калуші, пос. Макух о зміни закона про правне становище народних учителів, пос. А. Старух о заснованє староства в Балгороді, пос. Т. Старух о достарчуванє соли для товару в повіті бережанськїм а пос. Думка о сю саму справу для тернопільського повіту.

Інтерпеляції внесли пос. Макух в справі останних студентских арештовань в дрогобицькїм повіті; пос. Куровець в справі беззаконного переводжуваня екзекуції за залеглі податки в селі Кадобна через податкового екзекутора Ал. Патику; пос. Т. Старух в справі нешанованя прав рускої мови через староство в Бережанах; пос. Кивелюк в тій самій справі що до копичинецького податкового уряду і гусятинського староства а також в справі нешанованя прав рускої мови через галицькі скарбові власти та в справі усліджуваня руских сторін через ті власти та в справі розділу державних запомог в громаді Антонівка.

Телеграм

з дня 7. жовтня.

Будапешт. Генерал-майор Ренен, комендант австро-угорского війска в Новобазарскім санджаку, дістав дня 29. вересня приказ, аби приготувити все, що потреба до безпроводочного вимаршу війска. У відручнім цїсарскім письмі до міністра загр. справ бар. Еренталя заряджено опорожненє Новобазарского санджаку з австро-угорської залози.

Софія. Болгарске правительство вислало до всіх своїх заступників урядову нотифікацію прої оголошенє независимости Болгарії.

Льондон. Бюро Райтера дізнає ся, що англійске правительство не може згодити ся на зміну постанов берлінського договору без рівночасної згоди на то інших держав підписаних на тім договорі. Англійске правительство мусить відмовити своєї згоди на зломанє берлінського договору, а признанє вже довершених подій робить зависимим від згоди інших держав, а передовсім Туреччини, яка є безпосередно интересована.

Відень. Цїсар санкціонував ухвалений гал. соймом закон в справі отвореня окремої адміністраційної громади Константівка з часті двірського обшару в Зубачівці, жовківського повіта.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Праїхали дня 7. с. м.: о. Гр. Тимчишин, Кропильники; о. Іван Черевко, Корчмин; Мир. Петро. Гайдучок, Рогатин; Ом. Кандяк, Броди; о. Ник. Герасимович, Лешнів; о. Кость і Володимир Кузик, Радимно; Іван Ільницький, Унятичі; о. Северин Борачок, Яйківці; Антін Перемібіда, Журавно.

ЗАПРОШЕНЄ ДО ПРЕНУМЕРАТИ.

БОГОСЛОВІЄ ПОРОВОСТВЕННЕ приладженє до потреби руских святишеників Йосифом Мільницьким, почетним пралатом папским, крилошанином і греміяльним Митропол. Канігулі, д-ром Богословія і пр. вже напечатанє за призволенєм Всесвїт. і Вседост. Митроп. Ординарияту. Дві перші части вже вийшли в сїм році. Третя вийде в слїдуючїм році. Щоби так важке діло скоро розійшло ся, предплата на дві перші части стоїть лиш тільки 4 К, хотяй 35 аркушів печатаних в вел. 8^о обнимають. О скорє переславе предплати нз руки автора під повиспою адресою просить ся всіх сприяючих сему видавництву. Пересилка наступає франко безпроводочно. (2—3)

Працюйте і шадїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, удїляє позици на скрипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах щорічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички).

Векселї приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позички і дістати тільки члени обезпечені в „Джїстрі“.

З висків удїлив „Джїстер“ на публичні добродїїні ціли квоту 45,835 корон.

Вкладки	2,795,183 К.
Позички удїлені	3,410,684 К.
Удїли членські	234,398 К.
Цїнні папери	130,452 К.
Фонд резервовий і инші	45,842 К.
Льокації	182,206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

